

تحلیل الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش های انفرادی کشور عراق

زید کاظم ظاهر الحسانی^۱، جواد غلامیان^۲، محمد کشتی دار^۳

۱. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد.
۲. دکترای گروه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
۳. دکترای مدیریت ورزشی، علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

هدف تحقیق حاضر تحلیل الگوهای ذهنی کارشناسان در خصوص مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش های انفرادی کشور عراق است. این پژوهش از منظر هدف در دسته تحقیقات کاربردی و از منظر ماهیت در دسته پژوهش های اکتشافی-توصیفی قرار می گیرد. همچنین به دلیل استفاده از روش های کیفی و کمی در دسته تحقیقات آمیخته می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی خبرگان در حوزه اقتصاد و بازاریابی ورزشی در کشور عراق، اساتید مدیریت ورزشی، مربیان برجسته و ورزشکاران مطرح رشته های انفرادی در کشور عراق بود. ۱۱ مصاحبه با روش نمونه گیری هدفمند و تا اشباع نظری داده ها انجام و پرسشنامه کیو توسط ۲۵ نفر تکمیل و تحلیل ها توسط نرم افزار SPSS انجام شد. در مجموع ۵۶ گزاره به عنوان مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش های انفرادی در کشور عراق شناسایی شد که در نهایت ۲۹ گزاره تأیید گردید. طبق آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و چرخش واریماکس در مجموع خبرگان ۷ عامل را شناسایی کردند که به ترتیب اولویت شامل حرفه های گرایان، نتیجه گرایان، خصوصی گرایان، مالی گرایان، حمایت گرایان، مدیریت گرایان و رسانه گرایان بود. به طور کلی باید بیان کرد مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش های انفرادی متاثر از تمامی الگوهای ذهنی شناخته شده است و اگر هر کدام از این الگوها تغییری پیدا کند یا حذف شود، در توسعه ورزش های انفرادی اثر خواهد گذاشت.

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۵/۲۲

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۷/۱۵

کلیدواژگان:

اقتصاد ورزش،

توسعه،

ورزش های انفرادی،

عراق

نویسنده مسئول: جواد غلامیان

پست الکترونیکی:

j.gholamian@ferdowsi.um.ac.ir

Analysis of the mental patterns of experts regarding the effective economic examples in the development of individual sports of Iraq

zaid kazem zaher alhesanee¹, javad Gholamian², Mohammad Kashtidar³

1. sport management department,, sport science faculty, Ferdowsi university of Mashhad.
2. Sport Management,Department ,Sport Science Faculty, Ferdowsi university of Mashhad, ,Mashhad , Iran.
3. sport management,, sport science faculty, Ferdowsi university of Mashhad, Mashhad, Iran.

Abstract

The purpose of this research is to identify effective economic examples in the development of individual sports in Iraq. From the point of view of the goal, this research is placed in the category of applied research, its nature, is in the category of exploratory-descriptive research, also because of the use of qualitative and quantitative methods, and it is in the category of mixed research. The statistical population of this research included all experts in the field of sports economics and marketing in Iraq, professors of sports management, prominent and prominent athletes of individual disciplines in Iraq. 11 interviews were conducted with the purposeful sampling method and up to the theoretical saturation of the data, and the Q questionnaire was completed by 25 people, and the analyzes were performed by SPSS software. Using interviews and examining the theoretical foundations of the research, a total of 56 propositions were identified as economic examples affecting the development of individual sports in Iraq, and finally 29 propositions were confirmed. According to the exploratory factor analysis test and Varimax rotation, the experts identified 7 factors in total, which include professionalists, consequentialists, privateists, financialists, protectionists, managerialists and mediaists in order of priority. In general, it should be stated that economic examples affecting the development of individual sports are affected by all known mental patterns, and if any of these patterns are changed or removed, it will affect the development of individual sports.

Keywords: Sports economics, Development, Individual sports, Iraq

مقدمه

در کشورهای پیشرفته ورزش سهم قابل توجهی در هزینه‌های خانوار دارد و در دهه‌های گذشته در کشورهای در حال توسعه سهم ورزش در هزینه‌های خانوار و بودجه دولت افزایش یافته است که نشان دهنده اهمیت و گرایش مردم به ورزش است. البته برخی ورزش را ابزاری برای حرکت ملتها در مسیر جهانی شدن و عاملی مهم در ایجاد تحولات فرهنگی می‌دانند و خواهان افزایش بیشتر سهم ورزش در هزینه‌های دولت و حمایت دولت از بخش خصوصی هستند (کشکر و قنبری فیروز آبادی، ۱۴۰۰). از سوی دیگر ورزش تا حد زیادی به‌عنوان یک حق اجتماعی انسان‌ها مورد بحث قرار گرفته است. سازمان ملل^۱ در سال ۲۰۰۳ ورزش را به‌عنوان یک حق اجتماعی اعلام کرد و اظهار داشت که فرصت شرکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی از حقوق بشر است و دولت‌ها باید به همه این فرصت را بدهند که در ورزش شرکت کنند (میر یوسفی و رضانی نژاد، ۱۳۹۹). گفته می‌شود توسعه ورزش شامل سیاست‌ها، فرایندها و اقداماتی است که از ترکیب آن‌ها تلاش می‌گردد فرصت‌ها و تجارب ورزشی برای همه افراد جامعه ایجاد شود. توسعه ورزش^۲ ملی قسمت مهمی از توسعه اقتصادی اجتماعی ملی است. رواج ورزش در همه بخش‌ها منجر به افزایش نشاط اجتماعی و بهره‌وری ملی گردیده و پیشرفت ورزش قهرمانی منجر به مشهور شدن نام ملتها پیروز در سطح جهان می‌شود (حسینی کشتان و قلندر قوچان عتیق، ۱۴۰۰)

کشورها به این مهم دست پیدا کرده‌اند که توسعه ورزش و بهره‌گیری از مزایای آن بدون داشتن برنامه‌ریزی مناسب و سیاست‌گذاری‌های مناسب میسر نمی‌شود بنابراین ورزش مثل هر نظام دیگری به تدوین اهداف کلان راهبردی و برنامه‌های عملیاتی نیازمند می‌باشد تا ضمن اینکه از مسیر حرکت آگاهی پیدا کند بتواند از هرگونه دوباره‌کاری، راه را اشتباهی رفتن و هدر دادن منابع اعم از مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود دوری کند (دیبوسچر^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). گسترده بودن فعالیت‌های ورزشی موجب می‌کند تا نظامی جامع، راهبردی و مدرن بر آن حاکم گردد. بر اساس چنین برنامه جامع و وسیعی ورزش می‌تواند بدون تأثیرپذیری از شرایط مدیریتی حرکت توأم با موفقیت خود را به‌صورت مستمر ادامه دهد. در عصر حاضر، سازمان‌های ورزشی همچون سازمان‌های غیرورزشی در معرض تغییر و تحولات محیطی و جهانی قرار گرفته‌اند و مسائل مربوط به خود را دارند. ورزش به‌طور سنتی به‌صورت انفرادی یا گروهی در نظر گرفته می‌شود. از قدیم تصور می‌شد که ورزش‌های انفرادی^۴ هیجان کمتری دارند (سایزو^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). با این حال تحقیقات اخیر این دیدگاه را به چالش کشیده است (نیونسنگا^۶ و همکاران، ۲۰۲۱). محققان به فرایندهای پیچیده اجتماعی در ورزش‌های انفرادی اشاره کرده‌اند که منجر به توسعه نوع شناسی ورزش، جهت تشخیص انواع ورزش‌ها بر

1 United Nations

2 Sport Development

3 De Bosscher

4 Individual Sports

5. Saizew

6. Niyonsenga

اساس وابستگی متقابل بین افراد (یعنی اتکا به هم تیمی‌ها) و وابستگی متقابل نتیجه (یعنی تیم یا هدف فردی) شد. اگرچه این یک دیدگاه جامع‌تر در مورد ورزش‌های انفرادی است، برخی ورزش‌ها همچنان ساختار پیچیده‌ای دارند و برخی از ورزش‌ها شامل رویدادهای متعددی هستند که بسته به زمینه، در سطوح وابستگی متقابل و سبک رقابت متفاوت هستند (بریک^۱، ۲۰۲۱). ورزش چه انفرادی باشد و چه گروهی نیاز به توسعه دارد. توسعه ورزش^۲ عبارت است از تسهیل فرصت‌هایی که افراد می‌توانند درگیر ورزش و فعالیت بدنی شوند. به‌طور خاص‌تر توسعه ورزش به سیاست‌ها، فرایندها و عملکرد تسهیل فرصت‌های درگیری از ورزش، از مشارکت گسترده تا عملکرد نخبگان اشاره دارد (نالهادی^۳ و همکاران، ۲۰۱۹). به‌طور فزاینده‌ای از توسعه ورزشی به‌عنوان بخشی از فلسفه گسترده‌تر توسعه پایدار^۴ استفاده می‌شود که بر بهبود کیفیت زندگی، مقابله با محرومیت اجتماعی، افزایش دسترسی و حفظ محیط‌زیست متمرکز است. علاوه بر این، مفهوم توسعه و افزایش فرصت‌های مشارکت ورزشی با نگرانی در مورد افزایش سطح بی‌حرکی جسمی و نگرانی‌های مربوط به بهداشت مرتبط بوده است (آدی و فاتونی^۵، ۲۰۱۹). اما گاهی مسائلی که جنبه اقتصادی دارند برای ورزش پیش می‌آید که توسعه ورزش را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ ریحانی، دستوم و روحانی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "ارائه و تبیین مدل مفهومی توسعه ظرفیت‌های اقتصادی ورزش کشور" دریافتند که شش سطح مدل شامل: سیستم اقتصاد ملی، سیستم ورزش کشور، انواع ظرفیت‌های اقتصادی، فرایند مدیریت ظرفیت اقتصادی، راهبری و توسعه ظرفیت اقتصادی و عوامل تعیین‌کننده ظرفیت اقتصادی ورزش است. براساس مدل پژوهش می‌توان گفت که اگر بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی در سطح مناسبی تحقق یابد یک اکوسیستم مناسب برای اقتصاد ورزش شکل می‌گیرد و می‌تواند نتایج مطلوبی (مالی، اشتغال، و...) برای سازمان‌ها و افراد متولی و ذینفع به همراه داشته باشد. هنری و خزایی (۱۳۹۹) پژوهشی را با موضوع «بررسی موانع اجرایی اقتصاد مقاومتی در توسعه ورزش» مورد بررسی قرار داده و یافته‌های مدل تحقیق نشان داد که از جمله موانع اجرای اقتصاد مقاومتی، ضعف عوامل قانونی و قانونی است که بیشترین تأثیر را داشته و با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد گردیده است مراجع قانون گذاری با وضع قوانین و مقررات، به اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش کمک کنند. از سوی دیگر وانگ^۶ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی "تحلیل تأثیر رویدادهای ورزشی در مقیاس بزرگ بر اقتصاد منطقه بر اساس مدل SWOT-PEST" را مورد بررسی قرار دادند و اذعان کردند رویدادهای بین‌المللی نه تنها می‌توانند منافع اقتصادی بالایی به همراه داشته باشند، بلکه می‌توانند خطرات بالایی نیز داشته باشند. چنگ و سانگ^۷ (۲۰۲۱) نیز در پژوهشی با عنوان "تجزیه و تحلیل کلان داده‌های ورزشی بر

1. Berčík.

2. Sport development

3. Nulhadi

4 Sustainable Development

5. Adi & Fathoni

6. Wang

7. Cheng & Song

اساس پلتفرم ابری و تأثیر آن بر اقتصاد ورزش " بیان می‌دارند میانگین همبستگی بین تحلیل کلان داده‌های ورزشی و توسعه اقتصادی ورزش ۰.۵۵ است و تحلیل داده‌های بزرگ ورزشی مبتنی بر بستر ابری مناسب نقش مثبتی در ارتقای توسعه اقتصادی ورزش دارد. در همین راستا کرامین^۱ و همکاران (۲۰۲۱) پژوهشی با موضوع "شناسایی و ارزیابی اثرات مستقیم و غیرمستقیم اقتصادی بخش ورزش بر اقتصاد" انجام دادند که بر اساس داده‌های تجربی، رشد فعالیت ورزشی جمعیت جمهوری تاتارستان در طول یونیورسیاد را نشان داد. با استفاده از مدل‌های اقتصادسنجی قبلی بر اثرات غیرمستقیم رشد فعالیت ورزشی، اثرات غیرمستقیم اقتصادی- اجتماعی دانشگاه شامل اثر زیرساختی، کاهش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی و افزایش بهره‌وری نیروی کار، درآمد حاصل از گردشگری و ایجاد سرمایه اجتماعی مازاد برآورد شد. یک مدل توسعه یافته برای ارزیابی بازده رویدادهای ورزشی بزرگ، از جمله سرمایه‌گذاری در سرمایه‌زیرساختی منطقه و تعدادی از دارایی‌های نامشهود، پیشنهاد و آزمایش شده است. کایال^۲ (۲۰۲۱) در پژوهشی با موضوع "نقش اقتصاد ورزش در امارات متحده عربی" را مورد بررسی قرار داده و اهمیت اقتصاد نه تنها در سطح اقتصاد عمومی بلکه در سرمایه‌گذاری‌ها (سرمایه‌ها و هزینه‌ها) مورد تأیید قرار داد.

کمبود بودجه بخش ورزش را آزار می‌دهد تا جایی که سهمیه ورزشی هر نفر در عراق به دلیل کمبود فضای ورزشی و رشد جمعیت روز بروز کاهش می‌یابد برای توسعه این بخش می‌توان به توانایی‌های بخش خصوصی حساب کرد و در ازای مشوق‌هایی که دریافت می‌کنند دولت را در امر گسترش ورزش و اتمام کردن طرح‌هایی که به دلیل کمبود بودجه راکد مانده اند همراهی و کمک می‌کنند. فاضل علوان^۳ (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش بانوان عراق» نشان داد که توسعه تربیت‌بدنی و ورزش بانوان در کشور عراق دارای چهار عامل از جمله عامل ساختار و مدیریتی، عامل مالی و امکاناتی، عامل انسانی و تخصصی، و عامل فرهنگی و اجتماعی می‌باشد که عامل مالی و امکاناتی در درجه اول اولویت و عامل فرهنگی و اجتماعی در پایین‌ترین اولویت قرار داشت. آنان این چنین نتیجه گرفتند که دولت‌مردان عراقی در حوزه تربیت بدنی و ورزش بانوان باید بتوانند با برنامه‌ریزی‌های درست و اصولی و بررسی روش‌های توسعه اقتصادی، زمینه فعالیت‌های ورزشی را برای افراد خصوصاً بانوان و دختران با هر توان مالی فراهم کنند که نتیجه‌ی این مسئله کمک به رشد و بهبود سلامت‌های جسمی و روانی بانوان باشد. در همین راستا الحسنی (۱۳۹۸) در رساله دکتری خود با موضوع «طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان جمهوری عراق» نشان داد که جایگاه راهبردی ورزش قهرمانی عراق در بخش ورزش قهرمانی و حرفه‌ای در موقعیت WO قرار دارد و باید از راهبرد رشد و توسعه در ورزش قهرمانی استفاده شود. در این راستا نتیجه‌گیری شد که سیاست‌گذاران وزارت ورزش و جوانان جمهوری عراق تمرکز بیشتری را بر کاهش ضعف‌های بخش ورزش قهرمانی از جمله سیاست‌های اقتصادی و کاهش تمرکز بر درآمدهای دولتی و نفتی

1. Kramin

2. Kayal

3. Fazel Alwan

و استفاده از فرصت‌های موجود داشته باشند. الجنابی^۱ و همکاران (۱۴۰۰) نیز در پژوهش خود با عنوان «ارائه مدل کیفی توسعه پایدار ورزش والیبال کشور عراق با رویکرد بازاریابی ورزشی» ۱۵ مقوله فرعی را در این زمینه شناسایی کردند که در نشانگرهای شرایط علی در این تحقیق مشمول مقوله‌های فرعی تبلیغات، حامیان مالی، رسانه‌های گروهی، سیستم‌های اطلاعاتی و گردشگری ورزشی بود. از طرفی شرایط زمینه‌ای شامل عوامل زیرساختی، آموزش و توسعه کارکنان بود. در نهایت نتایج نشان داد نشانگرهای شرایط مداخله شامل عامل حمایتی بود. در نهایت محققان پیشنهاد دادند برای توسعه پایدار ورزش والیبال بانوان کشور عراق با رویکرد بازاریابی ورزشی باید راهبردهایی همچون؛ عوامل بازاریابی، عوامل مدیریتی، عوامل سیاست‌گذاری، توانمندسازی در دستور کار قرار گیرند تا کارکرد اقتصادی، کارکرد زیربنایی و کارکرد فرهنگی نمایان شود. باپیر^۲ و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیقی به «تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر توسعه استراتژی بازاریابی ورزشی: مطالعه موردی باشگاه‌های فوتبال در شمال عراق» پرداختند و به این نتیجه رسیدند که توسعه ابزارهای رسانه‌های اجتماعی برای باشگاه‌های ورزشی فوتبال برای تقویت استراتژی بازاریابی ورزشی و تقویت روابط آن‌ها با هواداران به طور حرفه‌ای بسیار مهم است. باشگاه‌های ورزشی فوتبال باید رسانه‌های اجتماعی را به عنوان یک کانال قوی برای توسعه استراتژی بازاریابی ورزشی در نظر بگیرند و هواداران را به عنوان یک محصول اصلی درک کنند. آن‌ها باید بتوانند از انواع مختلف ابزارهای رسانه‌های اجتماعی استفاده کنند. از طریق این پیشرفت، باشگاه‌های فوتبال قادر به پیشرفت چشمگیر در تبلیغات، گسترش تعداد طرفداران، توسعه استراتژی‌های بازاریابی و بهبود توانایی مالی خود خواهد بود. همانگونه که بررسی شد با توجه به اینکه در کمتر تحقیقاتی به مصادیق اقتصادی در ورزش انفرادی کشور عراق پرداخته شده، در تحقیق حاضر سعی می‌شود به این سوال پاسخ دهد که مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش‌های انفرادی در کشور عراق شامل چه مواردی می‌شود؟

روش شناسی

این پژوهش از منظر هدف در دسته تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد، از منظر ماهیت در دسته پژوهش‌های اکتشافی-توصیفی است، همچنین به دلیل استفاده از روش‌های کیفی و کمی در دسته تحقیقات آمیخته می‌باشد. در این پژوهش از روش کیفی تحلیل مضمون (بررسی مبانی نظری و صاحب‌جهت شناسایی مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش‌های انفرادی کشور عراق استفاده شد، سپس توسط روش شناسی کیو، الگوهای ذهنی خبرگان شناسایی شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی خبرگان در حوزه اقتصاد و بازاریابی ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی، مربیان برجسته رشته‌های انفرادی منتخب در کشور عراق و ورزشکاران مطرح رشته‌های انفرادی عراق بود. در بخش صاحب‌جهت و شناسایی مصادیق اقتصادی مؤثر، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده گردید و با انجام ۱۱ مصاحبه به بعد، محقق به کدهای جدیدی دست یافت که برای اطمینان تا مصاحبه ۱۳ ادامه داد اما کد جدیدی استخراج نشد و داده‌ها به اشباع نظری

1. Al jenabi

2. Bapir

ر سیدند. در بخش کیو، واژه‌های جامعه و نمونه آماری تفاوت‌های چندانی با سایر پژوهش‌های کمی دارند؛ زیرا در روش کیو احتیاج به نمونه‌گیری تصادفی ندارد و نباید به این شکل نمونه انتخاب شود زیرا که افراد به دلیل داشتن یک عقیده خاص درباره موضوع این تحقیق به شکل کاملاً آگاهانه انتخاب می‌شوند (خوشگویان فرد، ۱۳۸۶). در نتیجه اندازه نمونه نیز در این روش کوچک بوده و هدف از آن تجزیه و تحلیل عمیق بر روی تعداد اندکی از افراد متخصص در زمینه مورد مطالعه است نه تجزیه و تحلیل سطحی بر روی تعداد زیادی از افراد غیر متخصص. تعداد حجم نمونه در این روش با توجه به مطالب بیان شده کم است، اما با توجه به تحقیقات انجام شده با این روش حداقل ۲۰ نفر و حداکثر ۴۰ نفر به پرسشنامه کیو پاسخ خواهند داد. در این تحقیق نیز سعی شد این میزان رعایت شود و حجم نمونه آماری بین این دو مقدار باشد. بدین ترتیب پرسشنامه کیو توسط ۲۵ نفر تکمیل و جمع‌آوری شد. در این پژوهش در بخش کیفی از تکنیک تحلیل مضمون بر اساس تکرار عامل‌ها استفاده شد. در بخش کیو از تحلیل عاملی اکتشافی و چرخش واریماکس استفاده شد. قابل ذکر است تجزیه و تحلیل داده‌ها بر روی محیط نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد.

یافته‌ها

ابتدا در جدول اطلاعات مربوط به افراد مصاحبه‌شونده گزارش شد.

جدول ۱. اطلاعات افراد مورد مصاحبه

مشارکت کنندگان	سمت و شغل	رشته ورزشی	تحصیلات	مدت زمان مصاحبه
1	کارشناس اقتصادی در ورزش	_____	فوق لیسانس	۲۰ دقیقه
2	استاد مدیریت ورزشی	_____	دکتری تخصصی	۲۵ دقیقه
3	مری با سابقه ورزشی	ورزش‌های رزمی	لیسانس	۱۵ دقیقه
4	مری با سابقه ورزشی	تنیس روی میز	لیسانس	۱۰ دقیقه
5	استاد مدیریت ورزشی	_____	دکتری تخصصی	۲۰ دقیقه
6				
7	مری با سابقه ورزشی	دومیدانی	لیسانس	۱۵ دقیقه
8	استاد مدیریت ورزشی	_____	دکتری تخصصی	۲۰ دقیقه
9	ورزشکار با سابقه	دومیدانی	لیسانس	۱۰ دقیقه
10	پیشکسوت ورزشی	شنا	فوق لیسانس	۳۰ دقیقه
11	ورزشکار با سابقه	بدمینتون	لیسانس	۱۰ دقیقه

برای شناسایی مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش‌های انفرادی در عراق، ابتدا مبانی نظری تحقیق بررسی شد و سپس با توجه به اطلاعات برخاسته از بررسی مقالات و پژوهش‌های گذشته، اقدام به مصاحبه با خبرگان شد تا مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش‌های انفرادی در عراق شناسایی شود. محققین ضمن آن که

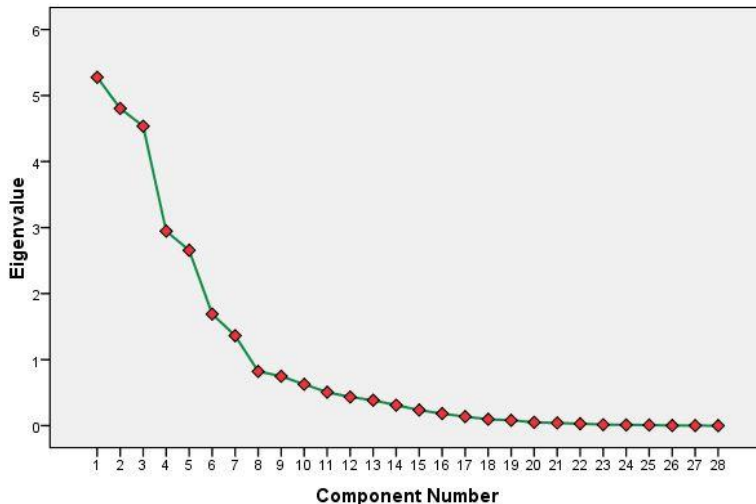
معتقد هستند هیچ معیار قطعی برای تعداد عبارات کیو وجود ندارد، اشاره می‌کنند مطالعات کیو به تعداد ۲۰ تا ۶۰ عبارت نیاز دارند. از میان ۵۶ گزاره به دست آمده از مصاحبه‌ها و مبانی نظری، در نهایت ۲۹ گزاره تایید شد که در جدول ۲ مشاهده می‌شود.

جدول ۲. مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش های انفرادی در کشور عراق

کد	عوامل کیو	منبع مورد استفاده
		مصاحبه مبانی نظری
Q1	وجود اماکن ورزشی مجهز در دسترس همگان	✓
Q2	پرداخت یارانه ورزشی برای افراد کم بضاعت جامعه برای خرید وسایل و تجهیزات ورزشی	✓
Q3	استفاده از موسسات خیریه به منظور حمایت از خانواده های کم درآمد برای ورزش	✓
Q4	تدوین چارچوب های مالی در صنعت ورزش عراق	✓
Q5	حمایت مالی از فدراسیون ها و هیات های ورزش های انفرادی در عراق	✓
Q6	پخش تلویزیونی مسابقات ورزش های انفرادی در عراق	✓
Q7	کاهش تصدی گری دولت و خصوصی سازی در ورزش عراق	✓
Q8	توجه بیشتر به باشگاه های خصوصی در ورزش های انفرادی	✓
Q9	تعیین مؤلفه های درآمدزایی از صنعت ورزش های انفرادی در عراق	✓
Q10	برگزاری لیگ های مختلف در رده های سنی	✓
Q11	پرورش مربیان رشته های ورزشی انفرادی در عراق	✓
Q12	سعی در برگزاری مسابقات منطقه ای و بین المللی	✓
Q13	افزایش سرانه فضاهای ورزشی برای ورزش های انفرادی	✓
Q14	فراهم نمودن الزامات قانونی برای اخذ مجوزهای درآمدزایی مانند حق پخش	✓
Q15	افزایش تعداد شرکت کنندگان در رویدادهای ورزشی	✓
Q16	ایجاد کسب و کارهای جدید در ورزش های انفرادی	✓
Q17	تحریک تقاضا برای ورزش های انفرادی	✓
Q18	معافیت های مالیاتی جهت حضور بخش خصوصی در ورزش های انفرادی	✓
Q19	کاهش هزینه های تمرینی	✓
Q20	جذب حامیان مالی	✓
Q21	تقویت بخش هواداری در ورزش های انفرادی	✓
Q22	استفاده از متخصصان و افراد خبره اقتصادی در صنعت ورزش عراق	✓
Q23	برگزاری اردوهای بین المللی با کشورهای همسایه جهت توسعه ورزش های انفرادی	✓
Q24	تعامل بین نیروی متخصص ورزشی و نیروی متخصص اقتصاد	✓
Q25	سازماندهی اقتصادی وضعیت ورزش آماتوری در رشته های انفرادی	✓
Q26	شفافیت سازی در امور مالی هزینه کرد در ورزش های انفرادی	✓

کد	عوامل کیو	منبع مورد استفاده	
		مصاحبه	مبانی نظری
Q27	توسعه سرمایه انسانی، دانش پایه و تخصص در ورزش های انفرادی عراق	✓	
Q28	گسترش تبلیغات	✓	✓
Q29	ایجاد نشریات تخصصی و بولتن های خبری ویژه ورزش های انفرادی	✓	

به کمک تحلیل عاملی کیو، الگوهای ذهنی گوناگون خبرگان شناسایی و به کمک آن به پرسش‌های پژوهش پاسخ داده شد. برای تعیین تعداد مطلوب مؤلفه‌ها نمودار سنگ‌ریزه مورد استفاده قرار گرفت؛ این نمودار بیانگر تغییرات مقادیر ویژه در ارتباط با عامل‌ها می‌باشد. با توجه به دیدگاه خبرگان، مجموعاً ۷ عامل بالاتر از یک شناسایی شدند که این ۷ عامل چیزی حدود ۹۰ درصد از عامل‌ها را مورد تبیین و پوشش قرار می‌دهند (شکل ۱).

شکل ۱. نمودار سنگ‌ریزه (اسکری) الگوهای ذهنی خبرگان

فرایند تحلیل کیو

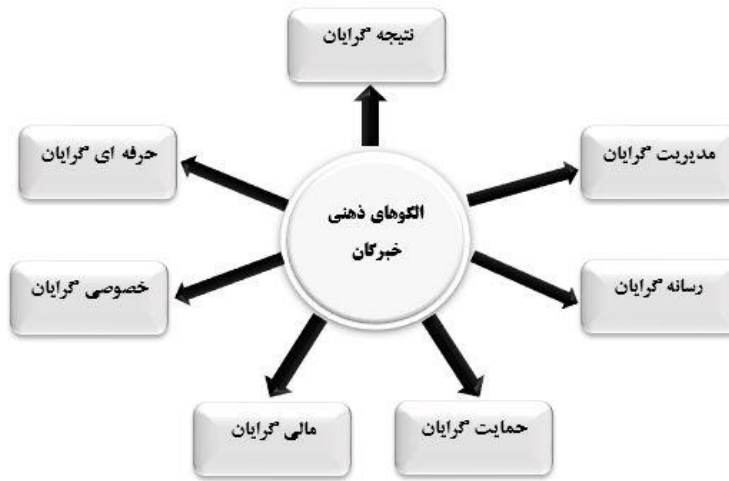
همانند تحلیل عاملی اکتشافی، فرایند تحلیل عاملی کیو در دو مرحله انجام می‌شود؛ در مرحله اول استخراج عامل‌ها صورت گرفته و در مرحله دوم چرخش عامل‌ها به گونه‌ای که قابل تفسیر باشند، انجام می‌شود. استفاده از مرحله دوم زمانی لازم است که عامل‌های حاصل از اولین مرحله به راحتی قابل تفسیر نیستند، یعنی نتوان آن‌ها را به عنوان ذهنیت‌های مشخصی در نظر گرفت. روش مؤلفه‌های اصلی، از رایج‌ترین شیوه‌های استخراج عامل‌ها برای انجام مرحله‌ی ابتدایی تحلیل عاملی روش‌شناسی کیو است (خوشگویان فرد، ۱۳۸۶). میزان واریانس هر الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. میزان واریانس تبیین شده هر عامل یا الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن

چرخش متعامد عامل‌ها				تعداد الگوهای ذهنی پژوهش
تعداد گویه	ارزش ویژه	درصد واریانس	واریانس تجمعی	
5	23/58	27/96	27/96	الگوی ذهنی اول (حرفه ای گرایان)
6	18/62	20/09	48/05	الگوی ذهنی دوم (نتیجه گرایان)
4	13/14	15/13	63/18	الگوی ذهنی سوم (خصوصی گرایان)
4	10/33	11/82	75	الگوی ذهنی چهارم (مالی گرایان)
4	6/49	7/30	82/30	الگوی ذهنی پنجم (حمایت گرایان)
3	4/26	4/13	86/46	الگوی ذهنی ششم (مدیریت گرایان)
3	2/79	2/67	88/80	الگوی ذهنی هفتم (رسانه گرایان)

برای یافتن اینکه این ۷ عامل چه الگوی ذهنی را توسط خبرگان نشان می‌دهد از ماتریس چرخش عامل‌ها (شیوه واریماکس) استفاده شد. شیوه واریماکس^۱ از شیوه‌های معمول چرخش متعامد عوامل به شمار می‌رود. در این پژوهش نیز برای قابل تفسیر بودن عامل‌ها، از چرخش متعامد واریماکس استفاده شده است که نتایج آن به دلیل اختصار در حجم مقاله گزارش نشد. با توجه به هدف مطالعه کیو و معیار تفسیر پذیر بودن عوامل، تعداد ۷ الگوی ذهنی درباره مصادیق اقتصادی مؤثر در توسعه ورزش های انفرادی در عراق توسط خبرگان کشف و شناسایی شد و به علت اشتراک نظرات و عقاید مشترک، در دسته‌بندی‌های مجزا قرار داده شدند. در شکل ۲ الگوهای ذهنی خبرگان برخاسته از یافته های روش شناسی کیو ترسیم شد.

^۱. Varimax

شکل ۲. الگوهای ذهنی خبرگان

بر اساس خروجی نرم‌افزار SPSS مقادیر بارهای عاملی با یکدیگر مقایسه شده و عوامل مهم و نظراتی که دارای اهمیت بیش‌تری بودند، شناسایی شدند. بعلاوه برای تحلیل عاملی و تفسیر عوامل، معیارهای عوامل مهم در نظر گرفته شده‌اند که در نهایت در جدول ۴ الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش‌های انفرادی عراق ساخته شده از نمونه‌های کیو، مشارکت‌کنندگان و عوامل کیو در هر الگوی ذهنی به ترتیب اولویت آورده شده است.

جدول ۴. شناسایی و اولویت‌بندی الگوهای ذهنی خبرگان

الگوی ذهنی	عوامل کیو	کدهای کیو	خبرگان
حرفه ای گرایان	وجود اماکن ورزشی مجهز در دسترس همگان	Q1	M8, M15, M17, M18, M22
	برگزاری لیگ‌های مختلف در رده‌های سنی	Q10	
	سعی در برگزاری مسابقات منطقه‌ای و بین‌المللی	Q12	
	افزایش سرانه فضاهای ورزشی برای ورزش‌های انفرادی	Q13	
	برگزاری اردوهای بین‌المللی با کشورهای همسایه جهت توسعه ورزش‌های انفرادی	Q23	
نتیجه گرایان	پرورش مربیان رشته‌های ورزشی انفرادی در عراق	Q11	M2, M6, M16, M25
	افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در رویدادهای ورزشی	Q15	
	تحریک تقاضا برای ورزش‌های انفرادی	Q17	
	تقویت بخش هواداری در ورزش‌های انفرادی	Q21	

الگوی ذهنی	عوامل کبوی	کدهای کبوی	خبرگان
خصوصی گرایان	توسعه سرمایه انسانی، دانش پایه و تخصص در ورزش های انفرادی عراق	Q27	M5, M14, M23, M20
	گسترش تبلیغات	Q28	
	کاهش تصدی گری دولت و خصوصی سازی در ورزش عراق	Q7	
	توجه بیشتر به باشگاه های خصوصی در ورزش های انفرادی	Q8	
مالی گرایان	ایجاد کسب و کارهای جدید در ورزش های انفرادی	Q16	M10, M11, M19, M24
	جذب حامیان مالی	Q20	
	تدوین چارچوب های مالی در صنعت ورزش عراق	Q4	
	حمایت مالی از فدراسیون ها و هیات های ورزش های انفرادی در عراق	Q5	
حمایت گرایان	تعیین مؤلفه های درآمدزایی از صنعت ورزش های انفرادی در عراق	Q79	M1, M9, M12
	شفافیت سازی در امور مالی هزینه کرد در ورزش های انفرادی	Q26	
	پرداخت یارانه ورزشی برای افراد کم بضاعت جامعه برای خرید وسایل و تجهیزات ورزشی	Q2	
	استفاده از موسسات خیریه به منظور حمایت از خانواده های کم درآمد برای ورزش	Q3	
مدیریت گرایان	معافیت های مالیاتی جهت حضور بخش خصوصی در ورزش های انفرادی	Q18	M4, M7, M13
	کاهش هزینه های تمرینی	Q19	
	استفاده از متخصصان و افراد خبره اقتصادی در صنعت ورزش عراق	Q22	
	تعامل بین نیروی متخصص ورزشی و نیروی متخصص اقتصاد	Q24	
رسانه گرایان	سازماندهی اقتصادی وضعیت ورزش آماتوری در رشته های انفرادی	Q25	M3, M21
	پخش تلویزیونی مسابقات ورزش های انفرادی در عراق	Q6	
	فراهم نمودن الزامات قانونی برای اخذ مجوزهای درآمدزایی مانند حق پخش	Q14	
	ایجاد نشریات تخصصی و بولتن های خبری ویژه ورزش های انفرادی	Q29	

بحث و نتیجه گیری

با مطالعه مبانی نظری تحقیق از جمله مقالات، کتب، پایان نامه ها و غیره و همچنین مصاحبه با افراد مورد مطالعه تحقیق، ۵۶ عبارت به عنوان مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش های انفرادی کشور عراق شناسایی شد. به طور کلی یافته های تحقیق نشان داد که مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش های انفرادی عراق حول یک محور خاص نمی چرخد و از جنبه های مختلفی، توسعه ورزش های انفرادی معطوف به یک حیطة یا دو حیطة نیست. بر اساس خروجی نرم افزار اس.پی.اس.اس مقادیر بارهای عاملی با یکدیگر مقایسه و عوامل مهم و نظراتی که دارای اهمیت بیش تری هستند، شناسایی شدند. علاوه برای تحلیل عاملی و تفسیر عوامل، معیارهای عوامل مهم در نظر گرفته شده اند و به این ترتیب الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص مصادیق اقتصادی مؤثر بر توسعه ورزش های انفرادی عراق در هفت الگو دسته بندی شدند. باتوجه به موارد ذکر شده

و بر اساس امتیازات داده شده از سوی خبرگان به عوامل کیو و همچنین مصاحبه‌ها و نحوه‌ی ارزش‌گذاری کارت‌ها در نمودار کیو از سوی خبرگان، تحلیل و تفسیر عقاید و دیدگاه‌ها در هر الگوی ذهنی صورت گرفته است که عبارتند از:

الگوی ذهنی اول: حرفه ای گرایان

این الگوی ذهنی در برگزیده مفاهیمی همچون وجود اماکن ورزشی مجهز در دسترس همگان، برگزاری لیگ‌های مختلف در رده‌های سنی، سعی در برگزاری مسابقات منطقه‌ای و بین‌المللی، افزایش سرانه فضاهای ورزشی برای ورزش‌های انفرادی، برگزاری اردوهای بین‌المللی با کشورهای همسایه جهت توسعه ورزش‌های انفرادی بود. افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند اعتقاد داشتند که از مهمترین مصادیق اقتصادی توسعه ورزش‌های انفرادی این است که باید حرفه‌ای عمل کرد و آن را به صورت حرفه‌ای عملیاتی نمود. هر چند که اثر اقتصادی آن ممکن است غیرمستقیم باشد ولی خبرگان زیادی به این الگوی ذهنی اشاره کردند. در نتیجه برای توسعه ورزش‌های انفرادی مفاهیم بالا سودمند می‌باشد. این نتیجه با تحقیقات ریحانی و همکاران (۱۴۰۰) و محمدی عسکریآبادی و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود.

الگوی ذهنی دوم: نتیجه‌گرایان

افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند، بر این عقیده استوار بودند که در نتایج مصادیق اقتصادی است که می‌توان ورزش‌های انفرادی را توسعه داد. از این رو به مفاهیمی همچون پرورش مربیان رشته‌های ورزشی انفرادی در عراق، افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در رویدادهای ورزشی، تحریک تقاضا برای ورزش‌های انفرادی، تقویت بخش هواداری در ورزش‌های انفرادی و توسعه سرمایه انسانی، دانش پایه و تخصص در ورزش‌های انفرادی و گسترش تبلیغات اشاره و تاکید داشتند. در تحقیقات مختلفی نیز مصادیق بالا به شکل‌های گوناگونی گزارش شده بود که با این نتیجه همسو بود. از جمله تحقیقات محمدی عسکریآبادی و همکاران (۱۳۹۹)، جلایی و همکاران (۱۳۹۷)، کاغذیان و همکاران (۱۳۹۳) و وانگ و همکاران (۲۰۲۲).

الگوی ذهنی سوم: خصوصی‌گرایان

افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند، معتقد بر این بودند که توسعه ورزش‌های انفرادی در کشور عراق از مسیر خصوصی‌سازی و افزایش سرمایه‌گذار می‌گذرد. از منظر این خبرگان باید تمهیداتی اندیشیده شود که ورزش‌های انفرادی در کشور عراق از تصدی دولت خارج شود و بخش‌های خصوصی مانند باشگاه‌های ورزشی بتوانند توسعه پیدا کنند و از این طریق مصادیق اقتصادی مؤثر آن بر توسعه ورزش‌های انفرادی نمود پیدا می‌کند. از جمله مهم‌ترین مفاهیم این الگوی ذهنی شامل کاهش تصدی‌گری دولت و خصوصی‌سازی در ورزش عراق، توجه بیشتر به باشگاه‌های خصوصی در ورزش‌های انفرادی، ایجاد کسب و کارهای جدید در

ورزش های انفرادی و جذب حامیان مالی است. این یافته با تحقیقات هنری و خزایی(۱۳۹۹)، امامی و همکاران(۱۳۹۹)، کرامین و همکاران(۲۰۲۱) و کایال (۲۰۲۱) مطابقت داشت.

الگوی ذهنی چهارم: مالی گرایان

افراد و خبرگانی که در این الگوی ذهنی جای گرفتند، بر مفاهیم مالی نیز تاکید ویژه ای داشتند. همانطور که از واژه اقتصاد نیز بر می آید، مالی گرایان سهم عمده ای در توسعه ورزش های انفرادی را در قالب مفاهیمی همچون تدوین چارچوب های مالی در صنعت ورزش عراق، حمایت مالی از فدراسیون ها و هیات های ورزش های انفرادی در عراق، تعیین مؤلفه های درآمدزایی از صنعت ورزش های انفرادی در عراق و شفافیت سازی در امور مالی هزینه کرد در ورزش های انفرادی می دانستند. این نتیجه با تحقیقات ریحانی و همکاران(۱۴۰۰)، هنری و خزایی(۱۳۹۹) و محمدی عسکرآبادی و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود.

الگوی ذهنی پنجم: حمایت گرایان

در این الگوی ذهنی افراد عقیده بر این داشتند که باید یک سری سوبسیت ها، تخفیفات یا امتیازات ویژه برای برخی افراد فراهم کرد تا در سایه آن بتوان توسعه اقتصادی ورزش های انفرادی را پیش برد. از مهمترین مصادیق حمایت اقتصادی می توان به پرداخت یارانه ورزشی برای افراد کم بضاعت جامعه برای خرید وسایل و تجهیزات ورزشی، استفاده از موسسات خیریه به منظور حمایت از خانواده های کم درآمد برای ورزش، معافیت های مالیاتی جهت حضور بخش خصوصی در ورزش های انفرادی و کاهش هزینه های تمرینی اشاره کرد. در تحقیق ریحانی و همکاران(۱۴۰۰) و امامی و همکاران(۱۳۹۹) نیز حمایت و عوامل انگیزشی را از مفاهیم توسعه اقتصادی صنعت ورزش نام برده بود که با این پژوهش همسو است.

الگوی ذهنی ششم: مدیریت گرایان

بدون شک مفاهیم مدیریتی در هر زمینه ای از مهمترین عوامل می باشد و در این پژوهش برای مصادیق اقتصادی توسعه ورزش های انفرادی نیز نمی توان نقش مدیریت را کم رنگ یا بی ارزش تلقی کرد؛ به همین دلیل افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند معتقد بودند که باید بتوان ورزش های انفرادی را در راستای توسعه اقتصادی مدیریت کرد و مهترین گویه های این الگوی ذهنی شامل استفاده از متخصصان و افراد خیره اقتصادی در صنعت ورزش عراق، تعامل بین نیروی متخصص ورزشی و نیروی متخصص اقتصاد و سازماندهی اقتصادی وضعیت ورزش آماتوری در رشته های انفرادی بود. در تحقیقات متعددی به عوامل مدیریتی در توسعه اقتصادی ورزش اشاره شده که می توان به تحقیقات هنری و خزایی (۱۳۹۹)، محمدی عسکرآبادی و همکاران (۱۳۹۹) و زارعیان و همکاران (۱۳۹۷) اشاره کرد.

الگوی ذهنی هفتم: رسانه گرایان

آخرین الگوی ذهنی اشاره مستقیم به نقش رسانه در توسعه اقتصادی ورزش‌های انفرادی دارد. بدون شک رسانه چه در سطح آماتوری چه در سطح حرفه‌ای از مهمترین فاکتورهای اقتصادی ورزش می‌باشد. توسعه ورزش‌های انفرادی کشور عراق از این نظر مستثنی نیست و مفاهیمی همچون پخش تلویزیونی مسابقات ورزش‌های انفرادی در عراق، فراهم نمودن الزامات قانونی برای اخذ مجوزهای درآمدزایی مانند حق پخش و ایجاد نشریات تخصصی و بولتن‌های خبری ویژه ورزش‌های انفرادی از مهمترین مصادیق این الگوی ذهنی هستند. در پژوهش ماچنوا^۱ (۲۰۲۱) نیز به نقش رسانه در توسعه اقتصادی ورزش اشاره مستقیم شده بود که با این یافته مطابقت دارد.

در ادامه الگوهای ذهنی اولویت‌بندی شدند. مشخص شد که مهمترین الگوی ذهنی، حرفه‌ای‌گرایان بودند. این نتیجه تا حدی منطقی به نظر می‌رسد، زیرا جامعه آماری تحقیق افراد حرفه‌ای در ورزش بودند و مصادیق ورزش حرفه‌ای را نیز اولویت بالاتری برای آن قائل می‌شدند. هر چند که تنها به این دلیل نمی‌توان این مساله را توضیح داد؛ اما مفهوم حرفه‌ای‌گری جنبه‌های زیادی در مصادیق اقتصادی دارد و نقش مستقیم و غیر مستقیم زیادی را ایفا می‌کند به همین دلیل باید برای توسعه ورزش‌های انفرادی این الگوی ذهنی افراد دست‌اندرکار ورزش عراق را در اولویت خود قرار داد. الگوی ذهنی نتیجه‌گرایان در رتبه دوم اهمیت قرار داشت. در این الگوی ذهنی همانطور که اشاره شد به طور خاص به نتایج نهایی که می‌تواند تأثیر مستقیم بر توسعه ورزش‌های انفرادی از منظر اقتصادی بپردازد اشاره شده بود، از این رو منطقی است که این الگوی ذهنی اهمیت بالایی داشته باشد. در این الگوی ذهنی به پرورش نیروی انسانی، مربی، جذب ورزشکار و حتی هوادار اشاره کرده بود که همه اینها تأثیر مستقیمی در توسعه ورزش‌های انفرادی دارند. در رتبه سوم اهمیت خصوصی‌گرایان قرار داشتند. این یافته نیز توجیح علمی دارد؛ زیرا از مهمترین راهکارهای اقتصادی کشورهای توسعه یافته این است که بخش خصوصی وارد بازار شود و با سرمایه‌گذاری‌های خود سبب توسعه همه جانبه شود. در ورزش به طور خاص ورزش‌های انفرادی نیز همین گونه است. از این رو یافته حاضر منطقی است. در اولویت چهارم مالی‌گرایان قرار داشتند. این الگوی ذهنی درست است که در رتبه‌های اولیه جای ندارد، ولی کم اهمیت نیست؛ زیرا اقتصاد به مسائل مالی وابسته است و هر جا بحث اقتصاد مطرح می‌شود، نشان دهنده کمبود منابع مالی یا استفاده بهینه منابع را دارد. از این رو این الگوی ذهنی اهمیت ویژه‌ای دارد. در ادامه الگوهای ذهنی حمایت‌گرایان، مدیریت‌گرایان و رسانه‌گرایان قرار داشت که هر کدام با توجه به جنبه‌ای که از توسعه اقتصادی ورزش‌های انفرادی را دارند، اهمیت دارند و باید به آنها توجه نمود. در نهایت با توجه به الگوهای ذهنی مختلف مستخرج از پژوهش، پیشنهاد می‌شود که فدراسیون‌های ورزش‌های انفرادی درصد درآمدزایی و توسعه درآمدهای خود از بخش خصوصی باشند تا بتوانند از این طریق کمبودهای اعتبارات کشور عراق را جبران نمایند. همچنین پیشنهاد می‌شود برای جذب بیشتر افراد به سمت ورزش‌های انفرادی و با توجه به اهمیت الگوی ذهنی نتیجه‌گرایان، به مسئله استعدادیابی ورزشی توجه بیشتری شود. از

¹ Machneva

سویی با توجه به الگوی ذهنی حرفه‌ای گرایان پیشنهاد می‌شود که فدراسیون‌های ورزش انفرادی در تقویم سالانه خود به برگزاری لیگ‌های ورزشی از سنین پایه (نوجوانی، جوانی، امید) تا بزرگسالی اقدام کنند تا ورزشکاران در طول سال نیز آمادگی خود را حفظ نمایند. با توجه به الگوی ذهنی حمایت‌گرایان پیشنهاد می‌شود که فدراسیون‌های ورزشی و مسئولان دست‌اندرکاران این رشته‌های ورزشی، برای ایجاد انگیزه بین ورزشکاران تلاش کرده؛ از این رو می‌توان به راهکارهایی همچون تقدیر در جشنواره‌های ورزشی، اهدای جوایز نقدی و نام‌گذاری سالن‌های ورزشی به اسم قهرمانان و ... اقدام کنند. با توجه به الگوی ذهنی رسانه‌گرایان پیشنهاد می‌شود که فدراسیون‌های ورزش‌های انفرادی از ابزارهای رسانه‌ای که در اختیار دارند برای توسعه و ترویج رشته ورزشی خود با روش‌های نوین اقدام کنند.

References

1. Adi, S., & Fathoni, A. F. (2019, November). Development of Learning Model Based on Blended Learning in Sports School. In 5th International Conference on Physical Education, Sport, and Health (ACPEs 19) (pp. 8-12). Atlantis Press.
2. AlJenabi, N. (2021) Presenting a qualitative model of sustainable development of volleyball in Iraq with a sports marketing approach. Master's thesis. Ferdowsi University of Mashhad.
3. Aminiroshan, Z., & Gholamian, J. (2022, March). The Development Model of Digital Sports Businesses. In 13th International Congress on sport sciences. :Tehran.Iran. Doi 10.22089/ssrc-13th.2022.3761.
4. Berčík, J., Neomániová, K., Mravcová, A., & Gálová, J. (2021). Review of the potential of consumer neuroscience for aroma marketing and its importance in various segments of services. *Applied Sciences*, 11(16), 7636.
5. Cheng, Y., & Song, Y. (2021). Sports big data analysis based on cloud platform and its impact on sports economy. *Mathematical Problems in Engineering*, 2021, 1-12.
6. De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12(3), 113-136.
7. El Kayal, M. R. E. H. (2021). The role of the sports economy in the United Arab Emirates. *Journal of Ekonomi*, 3(1), 27-28.
8. Emami, A., Emami, F., & Afshari, M. (2020). A Paradigm Model of Investment Development in Iran Sport. *Sport Management Journal*, 12(3), 759-788.
9. Fazel Alwan, H. (2023). Investigating factors affecting the development of Iraqi women's sports. Master's thesis. Mashhad Ferdowsi University.
10. Gholamian, J., Darabi, M., Mahmoudi, A., Azizi, B. (2022). 2022. Analysis of effective drivers in the development of the sports industry using the futures research approach. *Semiannual Journal of Iran Futures Studies*, Research Article, Vol.7, NO.1, Spring & Summer 2022, 303-325.

11. Honari, H., khazaei, A. (2020). Explore the barriers to economic performance in sports development. *Journal of Sport Management*, 12(1), 121-138
12. Hosseini Keshtan, M., & Qalandar Quchan Atiq, G. (2022). Prioritization of Indicators for the Development of Student Sports in Iran. *Research on Educational Sport*, 10(28), 105-132.
13. Jalayee, S. A., Bakhshandeh, H., Esmaili, M., & Rasooli, M. (2018). The Role of Human Resources in the Economic Growth of Irans Sports Industry. *Sport Management Studies*, 10(48), 67-88.
14. Kaghzyan, S., Naghdi, Y., & Faraji Rostaghi, B. (2015). The Impact on Economic Growth of Sports Facilities. , 3(2), 33-46.
15. Keshkar, S., & Ghanbari Firoozabadi, A. (2022). A Comparative Study of the Performance of World Governments and Sports Organizations in the Corona Crisis. *State Studies*, 7(28), 121-148.
16. Khoshgiovian Fard, Alireza (2016). Q methodology. Tehran: Radio and Television of the Islamic Republic of Iran, Research Center, 2016.
17. Kramin, T. V., Safiullin, L. N., & Timiryasova, A. V. (2014). Defining Priorities of Management of Investment Attractiveness of the Region and their Consideration in the Framework of Implementing Large Sports Events1. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(18), 275.
18. Machneva, E. S. (2021). Impact of Mega-events in the Field of Sports on the Country's Economy. Challenges of cultural and sports mega-events: social, economic and ecological effects Confrencess. Immanuel Kant Baltic Federal University (Kaliningrad). 2021. (pp. 25-28).
19. miryousefi, S. J., & ramzaninezad, R. (2021). The Role ofThe development of economical and political culture in Cultural Development in Championship Sport. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 16(32), 210-195.
20. Mohamadi Askarabadi, M., eydi, H., & Abbasi, H. (2020). Thematic Analysis of Factors Affecting the Development of Iran's Sport Economy. *Sport Management and Development*, 9(4), 20-35.
21. Niyonsenga, S. P., Park, P. H., Ngoga, G., Ntaganda, E., Kateera, F., Gupta, N., ... & Uwinkindi, F. (2021). Implementation outcomes of national decentralization of integrated outpatient services for severe non-communicable diseases to district hospitals in Rwanda. *Tropical Medicine & International Health*, 26(8), 953-961.
22. Nulhadi, A., Soegiyanto, S., & Pramono, H. (2019). Sports Development in North Lombok Regency Review from the Sports Development Index. *Journal of Physical Education and Sports*, 8(6), 241-245.
23. Reihani, M., dastoom, S., & Rouhani, M. (2023). Presenting and explaining the conceptual model of developing the economic capacities of Iranian sports. *Sport Management Studies*, 14(76),
24. Saizew, K., Evans, M. B., Allan, V., & Martin, L. J. (2021). A Season-Long Examination of Team Structure and Its Implications for Subgroups in Individual Sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 43(3), 248-258.

25. Wang, L., Zhao, F., & Zhang, G. (2022). Analysis on the Impact of Large-Scale Sports Events on Regional Economy Based on SWOT-PEST Model. *Journal of Mathematics*, 2022.
26. zareian, H., afroozeh, M. S., & afshari, M. (2019). Identifying the Examples of Shadow Economy Affecting the Development of Professional Sports in Iran. *Sport Management and Development*, 7(4), 185-206.